

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kanon współczesnych literatur bałkańskich - wykład I (Wykład), PG_00141804						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Jolanta Dziuba				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Wykład prezentuje panoramicznie wybrane zagadnienia współczesnych literatur (wiek XX-XXI) narodów Słowiańszczyzny Południowej (serbskiej, chorwackiej, bośniackiej, macedońskiej, bułgarskiej) oraz literatur niesłowiańskich narodów bałkańskich (rumuńskiej, albańskiej, tureckiej, nowogreckiej). Uwzględnia kontekst kulturowy, szczególnie w związku z transformacjami literackiego kanonu literatur bałkańskich.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_W07] Zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi.	Student: zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi (K_W07);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	Student: zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi (K_W07);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_K05] Jest gotów do wypełnienia roli zawodowej pracownika firm funkcjonujących na europejskim rynku pracy bądź firm polskich współpracujących z krajami bałkańskimi, w tym w zakresie promocji literatury i kultury.	Student: zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi (K_W07);	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_W03] Zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do literatur narodowych Półwyspu Bałkańskiego.	Student: zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej (K_W03);	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_U07] Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub języku obcym z obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła.	Student: posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub językach obcych w ramach dyscyplin na kierunku Studia Bałkańskie, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła (K_U07)	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_K03] Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów.	Student: samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03)	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[SBAŁL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	Student: posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia Bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych a także różnych źródeł (K_U08)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
Treści przedmiotu	Problematyka wykładu i ćwiczeń w semestrze I: Literatura wojenna i postwojenna: II wojna światowa w literaturze krajów południowosłowiańskich oraz bałkańskich; ostatnia wojna na Bałkanach i rozpad Jugosławii. Neorelizm (serbska proza rzeczywistościowa, bułgarski/macedoński/grecki nowy realizm). Nurt urbanistyczny i ruralny (mitologia serbskiej/chorwackiej/macedońskiej prowincji; prowincjonalne metropolie Bałkanów; bułgarski/macedoński/turecki etnografizm i folklorizm). Rozrachunkowość (literackie obrazy Gułagu). Historyzm (proza historyczna: mitologie dziejów Bałkanów; mitologia narodowa; zmitologizowane dzieje narodów bałkańskich pod okupacją turecką) i "nowy historyzm" (topografia historii, "polifonia pamięci"). Literatura emigracyjna. Feminizm.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Uczestnictwo w wykładzie jest warunkiem zaliczenia przedmiotu w semestrze pierwszym.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	czynny udział w zajęciach	80.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Semestr I:
		Vuković Ž., Zabijanie Sarajewa, Toruń 2000; Vuković Ž., Sarajewo-miasto atrapa, Toruń 2002; Lament nad Sarajewem: siedmiu poetów z Bośni, (oprac.) J. Kornhauser, Szczecin-Sejny 1996; Velicković N., Koczownicy, Wołowiec 2005; Velicković N., Sahib: impresje z depresji, Wołowiec 2007; Bulatović M., Czerwony kogut leci wprost do nieba, Warszawa 1979; Cingo Z., Daleko stąd w Paskwelii, Warszawa 1974; Stefanoski G., Sarajewo, "Dialog" 1994, nr 4; Mihailović D., Kiedy kwitną tykwy, Warszawa 1985; Stevanović V., Konstantin Gorča, Warszawa 1978; Josić Višnjić M., Piękna Helena, Warszawa 1983; Rajnow B., Drogi donikąd, Warszawa 1983; Andrić, I., Most na Drinie, Warszawa 1985; Andrić I., Konsulowie Ich Cesarskich Mości, Warszawa 1985; Andrić I., Omer pasza Latas, Warszawa 1985; Crnjanski M., Wędrówki, Warszawa 1982; Selimović M., Derwisz i śmierć, Warszawa 1977; Selimović M., Twierdza, Warszawa 1976; Mutańczewa W., Sułtan Dżem, Warszawa 1975; Mutańczewa W., Alcybiades Wielki, Warszawa 1979; Stanew E., Antychryst, Katowice 1979; Stanew E., Legenda o księciu przesławnym Sybinie, Warszawa 1971; Donczew A., Przebudzenie, Warszawa 2000; Donczew A., Opowieść o czasach Samuila, Wrocław 2009; Donczew A., Czas wyboru, Wrocław 2008; Donczew A., Opowieść o chanie Asparuchu, księciu Stawie i kapłanie Teresie, Wrocław 2013; Donczew A., Dziwny rycerz świętej księgi, Wrocław 2016; Kadare I., Ślepy ferman; trzy mikropowieści, Sejny 2010; L. Starowa, Czasy kóz, Warszawa 2005; Sarajlić I., Kocham bardzo, Sejny 2000; Sarajlić I., Szukam ulicy dla mego imienia, Sejny 2004; Florian F., Dni króla, Wrocław 2016; J. Radiczko, Wszyscy i nikt, Kraków 1988; J. Radiczko, 6 smutnych opowiadań, 1 wesołe + 2 interaktywne, (oprac.) R. Bardaska, Kraków 2002; Biała jaskółka: antologia opowiadań bułgarskich XIX i XX wieku, (oprac.) W. Gałązka, Kraków 1982; Antologia współczesnego dramatu bułgarskiego, (oprac.) H. Karpińska, Warszawa 1984; Loty i powroty: pięć współczesnych sztuk bułgarskich, Kraków 2007; Temelkuran E., Odgłosy rosnących bananów, Wrocław 2016; Temelkuran E., Taniec w rytmie rewolucji, Warszawa 2015; Temelkuran E., Turcja: obłęd i melancholia, Wrocław 2016; Wegenstein A., Pożegnanie z Szanghajem, Poznań 2011; Velikić D., Casus Brema, Sejny 2005; Andrić I., Dom na odludziu, Warszawa 1981; Kuburović Z., Lek z brzoskwiniowego liścia, Beograd 2000; Sonmez B., Północ, Warszawa 2010; Sonmez B., Grzeszni i niewinni, Wrocław 2016; Pamuk O., Dom ciszy, Kraków 2009; Pamuk O., Biały zamek, Kraków 2009; Pamuk O., Muzeum niewinności, Kraków 2010; Pamuk O., Stambuł: wspomnienia i miasto, Kraków 2008; Pamuk O., Cevdet bej i synowie, Kraków 2010; Pamuk O., Dziwna myśl w mej głowie: opowieść o życiu, przygodach, marzeniach i przyjaciółach sprzedawcy boży Merluta Kazatasa oraz obrazu stambulskiego życia w latach 1969-2012, przedstawiony z punktu widzenia wielu osób: powieść, Kraków 2015; Albahari D., Götz i Meyer, Toruń 2007; 1996; Albahari D., Opis śmierci, Warszawa 1988; Albahari D., Ludwig, Warszawa 2010. studiowana samodzielnie przez studenta: Duda M., (2013), Polskie Bałkany. Proza postjugosłowiańska w kontekście feministycznym, genderowym i postkolonialnym. Recepcja polska, Kraków; Giergiel S., (2012), Ocalić pamięć: praktyki pamięci i zapominania we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole; Kraj kilimem przykryty: współczesna literatura Bośni i Hercegowiny, (2004), (red.) B. Zieliński, Toruń; Jawoszek A., (2014), Boszniacy: literackie narracje tożsamościowe po 1992, Poznań; Jezernik B., (2008), Dzika Europa. Bałkany w oczach zachodnioeuropejskich podróżników, Kraków; Jezernik B., (2013), Naga Wyspa. Gułag Tity, Wołowiec; Koch M., My i oni, swój i obcy. Bałkany XX wieku z perspektywy kolonialnej i postkolonialnej (wersja pdf); Koch M., (2007), kiedy dojrzejemy jako kultura. Twórczość pisarek serbskich na początku XX wieku (kanon-genre-gender), Wrocław; Kornhauser J., (2001), Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków; Miasto w kulturze chorwackiej. Urbano u hrvatskoj kulturi, (2008), (red.) M. Falski, M. Mosur-Kryśka, Warszawa; Posttotalitarny syndrom pokoleniowy w literaturach słowiańskich Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej końca XX-początku XXI wieku w świetle studiów postkolonialnych, (2016), (red.) A. Matusiak, Poznań-Wrocław; Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich (jej znaki i symbole), (2005), (red.) J. Goszczyńska, Warszawa; Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, (1999), (red.) J. Kornhauser, Kraków; Słowiańskie diaspory: studia o literaturze emigracyjnej, (2009), (red.) C. Juda, Kraków; Todorowa M., Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2007; Topografia tożsamości. T. I. (2012), (red.) B. Zieliński, Poznań; Utopia w językach, literaturach i kulturach Słowian, (1997), t. 2. Z przemian świadomości utopijnej w procesie historycznoliterackim, (red.) B.

		Czapik-Lityńska, Katowice; Widzieć Chorwację: panorama literatury i kultury chorwackiej 1990-2005, (2005), (red.) K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań.
	Uzupełniająca lista lektur	Bobrownicka M., (2006), Patologie tożsamości narodowej w postkomunistycznych krajach słowiańskich. Uwagi o genezie i transformacjach kategorii tożsamości, Kraków; Čolović I., (2001) Polityka symboli, Eseje o antropologii politycznej, Kraków; Čolović I., (2007), Bałkany - terror kultury, Wołowiec; Cywilizacja - przestrzeń - tekst: słowiańska topografia kulturowa w języku i literaturze, (2005), (red.) L. Miodyński, Katowice; Dąbrowska-Partyka M., (2003), Świadectwa i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków; Dyras M., (2000); W poszukiwaniu prawdy. "Nowa serbska proza na przełomie" lat 60. i 70., Kraków; Elsie R., (2005), Zarys historii literatury albańskiej, z. 4. Współczesna literatura albańska, przeł. I. Sawicka, Toruń; Falski M., (2008), Porządkowanie przestrzeni narodowej - przypadek chorwacki, Warszawa; Giergiel S., (2008), Obcość jako los. O prozie Borislava Pekicia, Opole; Gołembski F., (2001), Stosunki kulturalne na Bałkanach, Warszawa; Gołembski F., (1982), Bałkany. Determinanty stabilności, Warszawa; Janaszek-Ivanickova, (1996), Od modernizmu do postmodernizmu, Katowice; Kornhauser J., (1994), Literatury zachodnio- i południowosłowiańskie XX wieku w ujęciu porównawczym, Kraków; Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, (2009), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. I. Transformacja, (red.) H. Janaszek-Ivanickova, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. II. Feminizm, (red.) E. Kraskowska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. III. Podmiotowość, (red.) B. Czapik-Lityńska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. IV. Mniejszości, (red.) M. Dąbrowski, Warszawa; Miodyński L., (1999), Powroty znaczeń: aktualizacje tradycji kulturowych w literaturze macedońskiej po 1945 roku, Katowice; Miodyński L., (2011), Symbole miejsca w kulturze i literaturze macedońskiej, Katowice; Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; Nowe spojrzenie na kulturę bułgarską, (2008) (red.) D. Ivanowa, Poznań; Otręba M., (2013), Albania. Bałkański dziki Zachód, Warszawa; Plaskowicka-Rymkiewicz S., (1971), Historia literatury tureckiej: zarys, Wrocław; Przestrzenne kody tekstów i narracyjne kody przestrzeni, (2013), (red.) B. Zieliński, Poznań; Sobieska A., (2015), Dzieci Hagar: literackie wizerunki Romów/ Cyganów. Studia imagologiczne, Warszawa; Tradycje pogranicza i przestrzenie tradycji. Od komunizmu do postmodernizmu i postkolonializmu, (2008), (red.) B. Zieliński, Poznań; Wokół Macedonii: siła kultury - kultura siły, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacje tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, (2005), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Vitti M., (2015), Historia literatury nowogreckiej, Warszawa; Znane i nieznanne przestrzenie w języku i kulturze Bułgarii, (2006), (red.) M. Walczak-Mikołajczakowa, Poznań.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.